

ASIOIMISTOVERKOSTO LAAJENEE.
=====

Näinä päivinä oli paljon asioita valmistumassa. Silloin sain myös tiedon pääkonttorista, että uuden ryhmän lähettämiseen suuntaan Suojärvi - Petroskoi oli suostuttu ja tulisi sen toimia Vaasan konttorin kassanhoitajan, kapteeni Gunnar Strählmann'in johdolla ja Sortavalan konttorin alaosastona. Samalla tiedusteli pääkonttori, milloin ryhmän tulisi lähteä liikkeelle.

Vänrikki Terämaan välityksellä otin selvän everstiluutnantti Veistarón mielipiteestä alkamispaikan ja -ajan suhteen, saaden tietää, että ryhmä saisi vielä odottaa pari viikkoa ja sitten aloittaa toimintansa suoraan Petroskoissa. Tästä tein vastaavan ilmoituksen Johtokunnalle.

Tämän ryhmän liikkeelle lähettäminen kiinnosti kuitenkin myöskin muita kuin rintamalla taistelevia joukkoja. Varsinkin erinäiset linnoitustoimistot ja -elimet kehoittivat kiirehtimään sen lähettämistä ja kääntyivät he useampaan otteeseen niin Johtokunnan kuin minunkin puoleen pyytäen, että aluksi ja tilapäisesti aloitettaisiin Suojärvellä. Tiesin, että niillä seuduilla tulisi olemaan hyvin vaikeata löytää mitään käyttökelpoista taloa, johon olisimme voineet pystyttää konttorin, joten kehoitin erään linnoituskeskuksen johtoa tekemään itse paikalla tiedusteluja ja vasta sitten, kun olivat päässeet myönteiseen tulokseen, heti ilmoittamaan siitä asian vaatimia toimenpiteitä varten minulle. Myös everstiluutnantti

Veistarón kanssa oli asiasta puhetta, ja hänen mielestään ei mikään estäisi aloittamasta Suojärvellä, vaikka se olisikin melko turhaa, kun kaikesta päättäen kohdakkoin voisimme päästä Petroskoihin saakka.

Linnoituskeskus kyllä toimitti eri paikoissa tiedusteluja, mutta tulos oli, että ainoa paikka, joka voisi tulla kysymykseen, sijaitsi 30 kilometriä rautatieasemalta, että maantie sinne oli hyvin huono sekä että autojen saantiin ei ollut luottamista. Tähän ilmoitukseen vastasin heille, etten voinut ehdottaa esimiehilleni niin mahdotonta paikkaa, sillä tarkoitushan oli, että toiminnasta olisi myös vastaavaa hyötyä ja silloin sen sijoittaminen tiettömään korpeen olisi lievästi sanoen mielettömyys.

Kuten sain myöhemmin tietää oli pääkonttoriin tullut vielä senkin jälkeen tiedusteluja asiassa. Oli selitetty, että asioimiston saanti kosketeltuun suuntaan oli hyvin kiireellinen. Kun asioimisto aikanaan aloitti toimintansa, osoittautui tämä kiireellisyys melko kyseenalaiseksi, sillä kesti aina lokakuun viime päiviin asti, ennenkuin linnoitusviranomaiset esiintyivät asiakkaina, vaikka heillä olisi ollut tilaisuus siihen jo melkein kaksi viikkoa aikaisemmin.

Myös Pitkärannassa alkoi puhaltaa uusia tuulia, sillä huhuilltiin kovasti sotilaselämien uusista ryhmityksistä ja arvailtiin, että myös pankin pian tulisi siirtyä armeijakunnan esikunnan mukaan. Mitään varmoja tietoja ei saatu silloin vielä, mutta hälyytys oli annettu ja meidän oli oltava valmiina kaiken varalta.

Näistä viitteistä voi jo aavistaa, että alkuaikana Sortavalassa oli minulla ajattelemista ja suunnittelemista ihan tarpeeksi ja jälestäpäin ihmettelin itsekkin, että kaikki järjestyi häiriöttä siitä huolimatta, ettei minulla alussa ollutvedes rauhallista työpaikkaa, jossa olisin voinut syventyä asioihin.

Emme ehtineet montakaan päivää olla Sortavalassa, kun tuli viesti Pitkärannasta, että siellä valmistauduttiin siirtymään itäänpäin ja nähtävästi aina Aunuksen kaupunkiin asti yh-

ollin kertdellä kertaa. Asiaanhan olisi kuulunut, että olisin itse lähtenyt sinne tiedustelemaan mahdollisuuksia ja tutkimaan paikallisia oloja, mutta tämä oli juuri sillä hetkellä mahdotonta järjestää, sillä en voinut jättää Sortavalan asioita kokonaan naisten huoleksi.

Näin ei ollut muuta mahdollisuutta, kuin että vänrikki Terämaan täytyi lähteä puolestani tutustumaan Aunuksen mahdollisuuksiin pankkipaikkakuntana. Hän teki matkan syyskuun 12. - 13. päivinä suotuisin tuloksin, joista hän ilmoitti seuraavasti 14/9 -41 päivätyssä kirjeessä:

" - - - - - "

Kävin Aunuksessa perjantaina iltapäivällä lähtien ja palaten eilen klo 18,00. Majoitus järjestyy, ellei aivan loistavasti, niin ainakin tyydyttävästi. Saimme oman talon. Se on melkein uusi, pieni, kaunis puutalo, jossa on neljä huonetta. Osoite Karl Marxinkatu N:o 28. Talo on kohtalaisen hyvässä kunnossa ja ollut ryssillä jonkunlaisena konttorina. Eversti Hendunen antaa työvoimaa kaivamaan maanalaisen holvin. Sitä varten puhkaisemme yhden huoneen lattian, josta käytävä holviin alkaa. Holvi tulee 6 m. pitkä ja 4 m. leveä korsu, seinät hirsistä ja katto vahvistetaan pomminkestäväksi. Talon lähellä tulee olemaan vakinaisesti 2 vartiomiestä. Pääsemme huoltotoimiston muonaan ja ev.l. Hendunen lupasi meille kaikkea mahdollista apua. Autot saamme aina ilmoittamalla vaan Henduselle. Komendanttina on ev.l. Honkanen. Hän on asettunut sikäläiseen ryssän pankkitaloon. Talo on kyllä kivitalo, mutta niin huono ja ruma ja likainen, että ev.l. Honkasen mielestä olisi Suomen Pankin arvoa alentavaa asettua siihen. Talossa on sitäpaitsi kyllä holvi, vaikka sitä ei ole saatu vielä auki. Lukko on ryssälinen ja seinä vahva. Honkanen sanoi, että talo kyllä vapautuu piakkoin, mutta ei suositellut sitä pankiksi. Komendantilla on apunaan luutnantti Tuovinen, joka on minulle hyvä tuttu. Hän lupasi meille hyviä kirjoituspöytä, kaappeja, kassakaappeja 5-6 kpl. y.m. kalustoa mitä vain tarvitsemme, joten meidän ei tarvitse viedä täältä mitään. Kassakaapeista on tosin kyllä lukot rikottu avattaessa, mutta koetamme tilapäisesti sulkea niitä riippulukoilla.

Kenttäposti oli hyvin tyytyväinen ja iloinen tulostamme. 14. Kpk tarvitsee meitä heti 15 p:nä, koska heidän olisi muuten lähetettävä rahansa pois. Saamme heiltä lisäystä 50 markkatilanteemme helpottamiseksi.

- - - - -

Täällä P:rannassa olomme on muodostunut jo niin tuulikalaksi, että sekin pakottaa meidät näin äkkiä lähtemään. Karan toimistot nim. tulevat niskaan. Pieni huoneemme oli jo luovutettava eräälle kapteenille, joka oli teettänyt jo puhelimenkin taloon sillä aikaa kun minä olin Aunuksessa. Sähköä ei ole saatu enää 3:een päivään. Parhaat kirjoituspöydät vietiin kenraalille j.n.e. Nyt täytyy vaan saada nopeasti sana kaikille, että muutamme.

Henduselta lähti juuri perjantai-iltana huoltokäskey, johon muuttoilmoitus tuli heti. Lunkulan joukot tietävät jo ja Sipponen ilmoittaa rak. pataljoonille.

- - - - -

Aunuksessa on ollut ilmapommituksia melkein joka yö. Silloin ei ollut kun minä kävin. Pommitukset ovat tosin olleet heikkoja 1 - 2 koneen ryhmissä ja pommit heitetty sinne tänne. Sen vuoksi ja myöskin paloturvallisuuden vuoksi on holvimme kaivettava maahan. Saamme siihen yhteyteen pommisuojan itseämme varten. Työt aloitetaan maanantaina ja kestävät 2 päivää, lupasi Hendunen.

Toinenkin mahdollisuus kyllä olisi, jos sinusta on vaarallista pitää niin suurta kassaa kuin meillä nykyisin on. Nimittäin että ennen päivärahapäiviä autolla noudettaisiin Sortavalasta tarpeellinen lisä.

Ev. luutn. Hendusen kanssa keskusteltiin tästäkin vaihtoehdosta ja hän antaa kyllä auton. Se voi olla erittäin hyvä ajatus. Annamme siis nykyisen kassamme pienentyä ja siirrymme tähän tapaan senjälkeen. Vai tuommeko heti alkuun ylimääräisen kassan pois? Teen nyt kuitenkin niin kun en saa sinua käsiin puhelimella, että otan koko kassan mukaani ja samalla kun on muuta ajoa lähetän liiat pois jos haluat.

- - - - - "

Näihin suunnitelmiin ei ollut mitään muuta sanomista

kuin että rahojen kuljettamiseen edestakaisin en voinut suos-
tua, kun tiesin, että vähintään kerran viikossa olisi pitänyt
tehdä semmoinen matka molempiin suuntiin. Myös otaksuna, että
Pitkärannassa olisi ollut liian suuri kassa siirtää mukana o-
soittautui harhakuvitelmaksi, sillä vielä ennen lähtöä täytyi
heidän saada sinne täydennystä, jonka vänrikki Terämaa itse
kävi noutamassa. Samalla sain tilaisuuden hänen kanssaan sopia
kaikista avoimista yksityiskohdista siirron yhteydessä sekä
antaa tarpeelliset neuvot.

WENDELININ KIRJE / 1825 WILHELMINEN

Vänrikki Terämaa kertovaltaan tehden pitkästä vi-
kosta kahdeksan viikkoa ennen kuolemaansa 1825 puolesta-
ni tekemän lähtömatkan muutto-asusta overstillemanin Veist-
roille, koska en halunnut epävarmaksi ajatella lähtöä.
Oli aikaisempikin ollut erittäin huonoina ja talvella
kautena oli ollut niin kylmä ja pimeä.

Wenelinin kirje on ollut tyhjä ja
rakkaus on ollut rakkaus ja rakkaus
"Suomenkieli, kirjasto"
Teuvoja Stokholmia ja alkanut kirj. P. Terämaa
"Terämaa"

Asiasta on ollut erittäin vaikea ja
Wenelinin kirje on ollut tyhjä ja
rakkaus on ollut rakkaus ja rakkaus
"Suomenkieli, kirjasto"

Wenelinin kirje on ollut tyhjä ja
rakkaus on ollut rakkaus ja rakkaus
"Suomenkieli, kirjasto"